

Hur hänger teknik och språk ihop i förskolan?

Caroline Böttrius & Helena Lukic Danielsson

caroline.botrius@edu.norrkoping.se

helena.danielsson@edu.norrkoping.se

SoL i tre steg

Steg 3
Uppföljning och
implementering:

SoL-inspiratörer på
förskolor och skolor
driver arbetet vidare
i samarbete med
förskolechefer/
rektorer och SoL:s
utvecklingspedagoger

Steg 1:
5 träffar för
förskolechefer och
rektorer

Förskolechefer/
rektorer förankrar
SoL på sina
förskolor/skolor

Steg 2:
SoL-utbildning på
förskolor och
skolor

6 SoL-träffar

Kortskriv i 2 min.

Vad innebär språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för dig i förskolan med fokus på teknik?

Enskilt: Kortskriv i 2 min

Par: Delge dina tankar med den som sitter bredvid

E-enskilt

P-par

A-alla

Syfte med föreläsningen

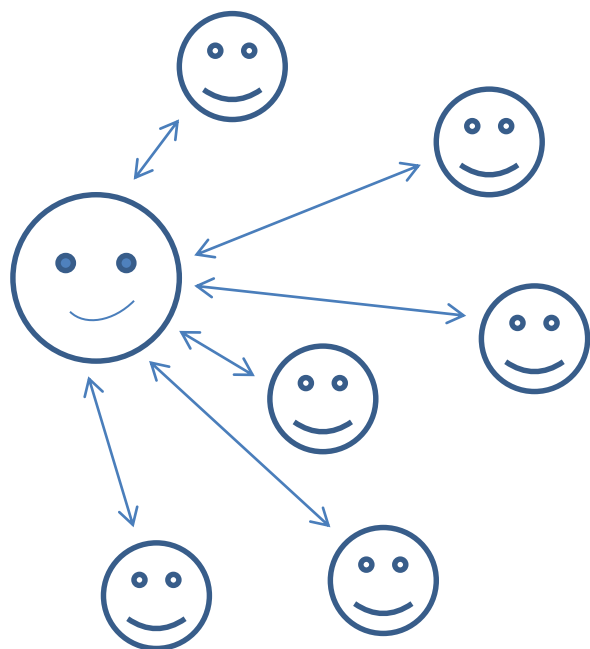
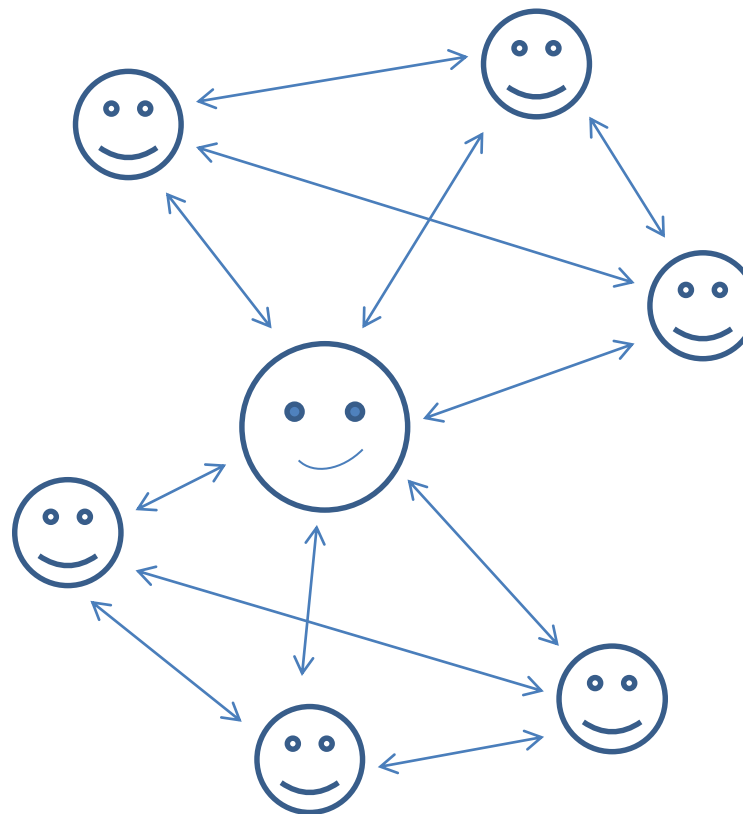
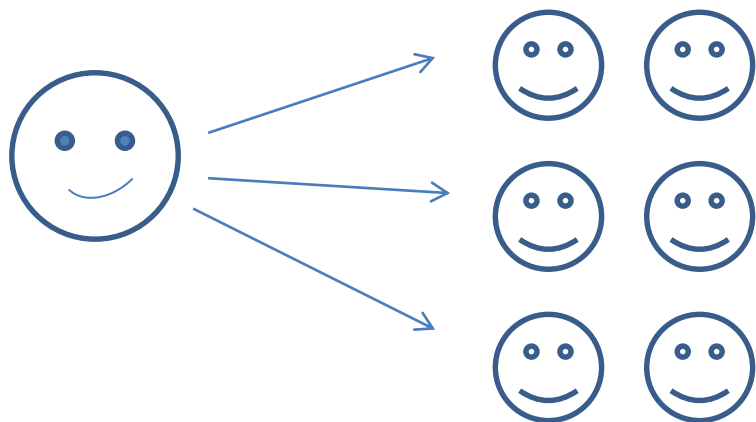
Hur vi kan använda och utveckla språket och tekniken i förskolan.

Hur kan vi använda oss av läsningen för att få fatt i språket och tekniken i förskolan

Läroplan för förskolan Lpfö 98 reviderad 2016

Hur sker interaktionen?

Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2016:10

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- Utvecklar **nyanserat talspråk**, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra.

Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2016:6-7

Språk och lärande hänger oupplösligt samman liksom språk och identitetsutveckling. Förskolan ska **lägga stor vikt** vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen.

Förskolan ska lägga grunden till att barn på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver.

Basgenrer/texttyper

Typ av text	Återgivande	Berättande	Beskrivande Fakta	Instruerande	Diskuterande/ Argumenterande
Syfte	Att berätta vad som hänt	Att underhålla, förmedla kunskap	Att förmedla information	Att förklara hur något görs	Att övertala andra...
Struktur	Orientering, En serie händelser Personlig kommentar	Orientering, En serie händelser Problem Upplösning	Allmänna upplysningar Karakteristik....	Målinriktat Stegvisa moment	Personliga ställningstaganden Argument och bevis... Slutsats
Sammanlänkande ord	Tidsord (först, sedan, därefter...)	Tidsord (det var en gång, en dag, senare)	Förekommer vanligtvis inte	För det första, för det andra..	För det första, för det andra, därför, emellertid
Andra språkliga drag	Dåtid Beskrivande ord	Dåtid Handlingsverb Beskrivande ord...	Verben <i>att vara</i> och <i>att ha</i> Specifikt ordförråd	Verb som ger instruktioner (Gibbons s. 89)	Språk för att övertyga...

Instruerande text

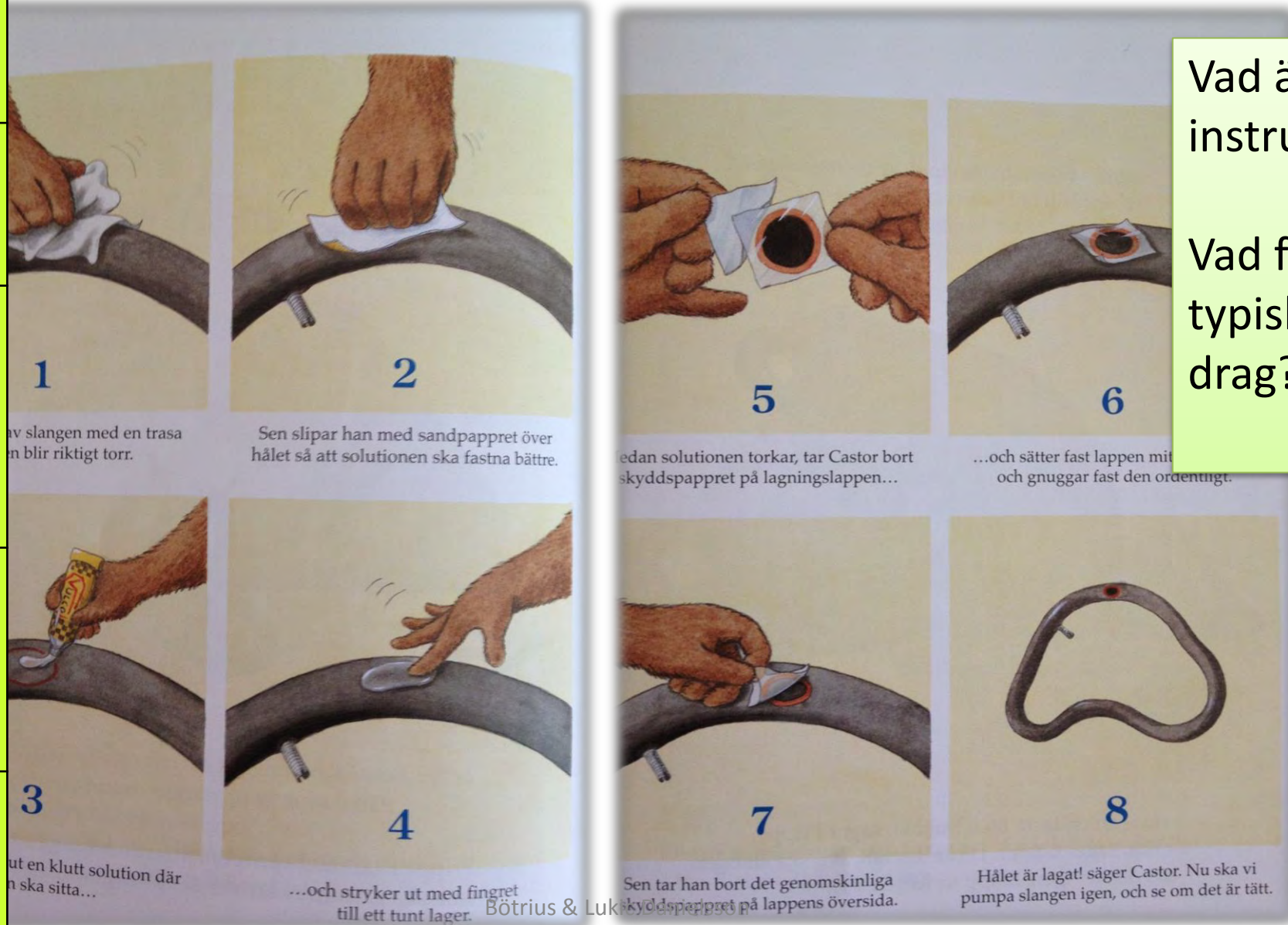
Instruerande

Att förklara hur något görs

Målinriktat
Stegvisa moment

För det första, för det andra..

Verb som ger instruktioner

Vad är syftet med
instruerande text?

Vad finns det för
typiska språkliga
drag?

Så kan flygplan

Beskrivande Fakta

Att förmedla information

**Allmänna upplysningar
Karakteristik....**

Sammanlänkande ord: Förekommer vanligtvis inte

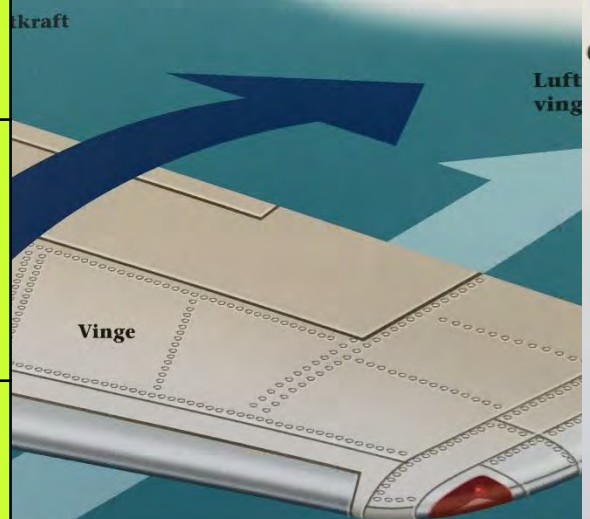
Verben att vara och att ha

Specifikt ordförråd

plan klarar av
e motorer och
När planet
g hastighet får
las lyftkraft,
pp från

PROPELLER

En del flygplan har
Propellerbladen är
När de vrider sig så
framför in i propelle
skickas ut bakåt. D
planet framåt.

ens ovansida är böjd, vilket gör att luften på ovansida
våg att gå och rör sig snabbare än luften på undersidan n
sig framåt. Luften på vingens ovansida får då ett lägre tryck
av detta blir en uppåtriktad kraft som kallas lyftkraft och p
lyfta från marken.

STYRA PLANET

Ett flygplan kan röra
sig på tre olika sätt.
Det kan stiga eller
dyka, svänga åt
höger eller vänster,
samt skeva åt det
ena eller andra
hållet
När flygplanet ska
stiga drar piloten

styrspaken bakåt, mot sig. Detta höjer
klaffarna på stjärtens höjdroder. Luftflödet
riktas uppåt och sänker då planets stjärt,
vilket får nosen att riktas uppåt. När
planet ska dyka trycker piloten styrspaken
framåt. Detta får motsatt effekt på

SVÄNGA

men för
att planet ska
svänga mjukt
måste piloten även
skeva med planet.
En vingklaff på de
stora vingarna höjs och
får planet att skeva åt det ena
eller andra hållet. Planet lutar
då åt ett håll, med den ena
vingen höjd och den andra
sänkt.

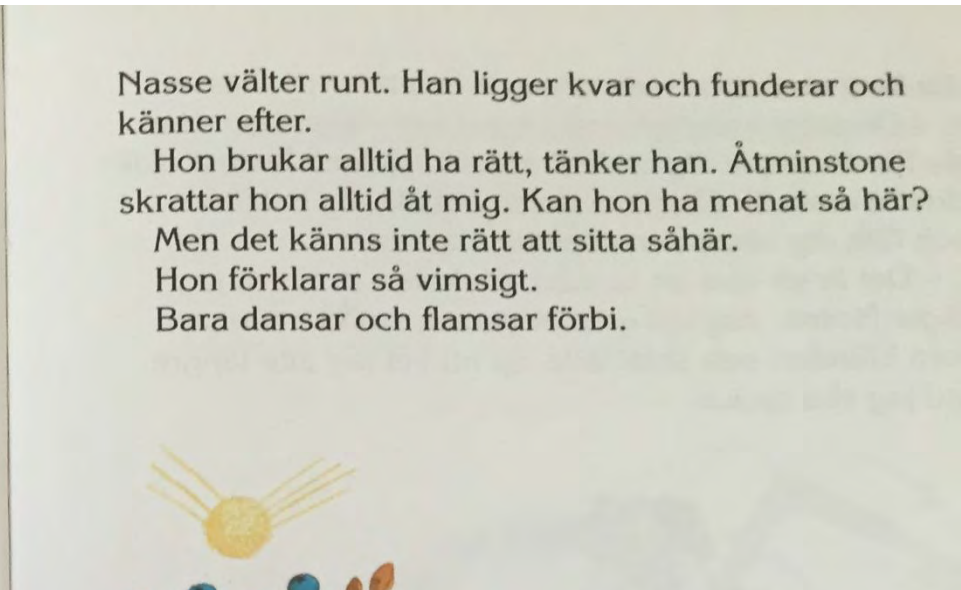

luftflödet,
stjärten höjs
nosen sänks
När planet s
svänga åt hö
eller vänster
använder pilo
pedaler för att
svänga rodret p
stjärtfenan. Detta
förändrar luftflöde

Vad är syftet med faktatext?

Vad finns det för typiska språkliga drag?

Berättande
Att underhålla, förmedla kunskap
Orientering, En serie händelser Problem Upplösning
Tidsord (det var en gång, en dag, senare)
Dåtid Handlingsverb Beskrivande ord...

Vad är syftet med berättande text?

Vad finns det för typiska språkliga drag?

– Benen ska inte vara i vädret, utan ryggen upp och fötterna ner. Och sitta på sitsen och inte på marken och luta ryggen mot ryggen förstår du, va? Så här! Hihihhi.
Fniss och fnitter och vips är hon borta.

Vilka frågor kan vi ställa till texten här?

Hur tror du att en stol fungerar? Berätta hur du tänker.

Berätta om varför du tror att det finns stolar.

Vad kan man använda stolar till?

Vad händer om man inte har någon stol? Tex ute i skogen

Vad skulle hända om det inte fanns några stolar på vår förskola?

Har du några stolar hemma? Vad använder ni stolarna till hemma?

Finns det olika stolar hemma hos er? (Tex soffor, fåtöljer, pallar)

Kan en stol ha ett eller två ben? Vad händer om en stol bara har två ben? Är det fortfarande en stol då? Berätta hur du tänker.

Vad händer om man står på en stol istället för att sitta?

Vad händer om vi vänder stolen bak och fram?

Vad händer om man väger på en stol? Har du gjort det någon gång?

Vad händer om man sitter under en stol istället för på en stol?

Är det skillnad på en pall och en stol i konstruktion?

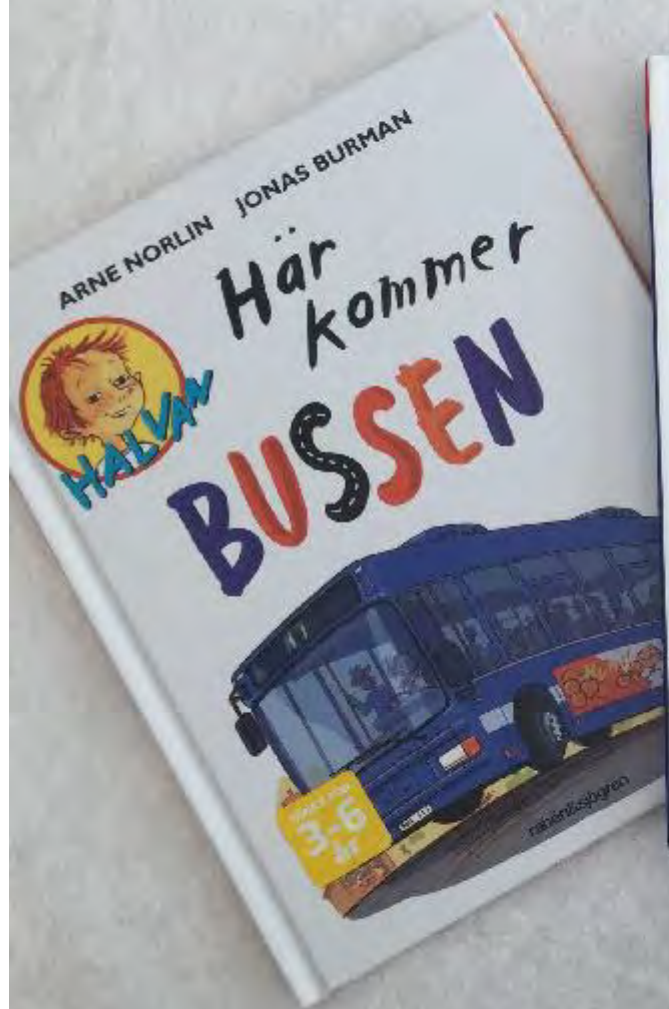
När använder man en stol och när använder man en pall?

Hur tror du att man tillverkar en stol? Vem tror du tillverkar stolar?

Om du skulle tillverka en stol. Vad skulle du behöva tänka på då? Hur skulle du vilja att din stol såg ut? Hur skulle du vilja använda stolen?

Stolen & Lukic Danielsson

urkilja
utforska
dokumentera
resonera
ställa frågor
samtala
reflektera
se samband
argumentera

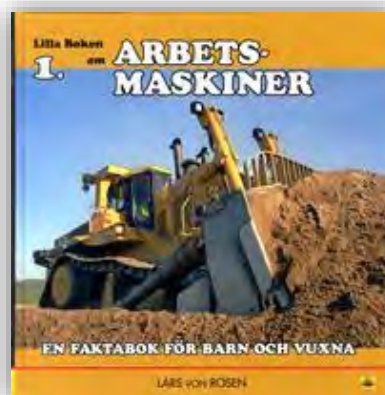
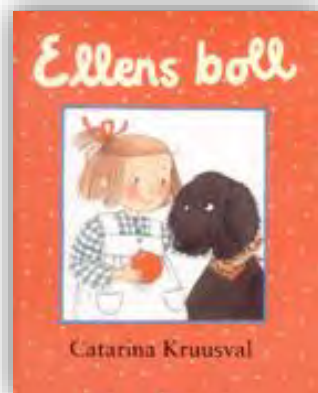

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/nt/forskola/inspirationsfilmer-1.228510>

Vad får du för tankar när du ser filmen.

Prata med den som sitter bredvid

Varannan fakta!

Läsning – och samtal om det lästa - är en av de alla viktigaste aktiviteterna som utvecklar ordförrådet.

**Faktaläsandet mycket viktigt!
5-åringars möte med faktaböcker - bättre läsförståelse vid 8 år
(Westlund, Liberg m.fl.)**

Ordförrådet en av de viktigaste framgångsfaktorerna för skolframgång.